

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio VIII. Utrùm possit conciliari Regula. Idem de similibus ferè dum
Judicium, cum Textibus, qui dicunt, Odia esse restringenda?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

nentia illis mala, quàm ea, quæ jam patiuntur. Si Principes rationem Deo sunt reddituri propter divisiones, aliasve Ecclesiæ perturbationes, quibus meriti neglexerunt, oportet, eos habere jus illis providendi per Leges, quas efficaces fore arbitrabuntur.

Cùm prioribus adversari videantur hi Textus, alio modo componi non posse videntur, & hæc oppositio tolli, quàm dicendo, priores de Principibus Supremis non loqui, quibus Ecclesiam suam commendavit Christus, siquidem *Basilium* supremam Potestatem non habebat; vel si de illis Principibus agunt, eorum Definitio restringenda est ad casus, in quibus Principes conderent Leges, inconsultâ Ecclesiâ, circa negotia, in quibus eam audiri necessarium est.

Et hæc sunt quæ aptiora duxerimus ad Conciliationem Textum, de quibus agitur.

SECTIO VIII.

Utrum possit conciliari Regula, Idem de similibus ferendum Judicium, cum Textibus, qui dicunt Odiâ esse restringenda?

Laudata Regula refertur ab INNOCENTIO III. in cap. 2. de *Translat.* velut Principium certum, quo probat, Canones, qui soli Pontifici adscribunt translationem Episcoporum Consecratorum, habere locum in Episcopis Electis, maximè in Confirmatis; observatque vinculum, quo Episcopus Consecratus Ecclesiæ suæ jungitur, non esse strictius eo, quod Episcopum Electum tantum eidem Ecclesiæ connectit, imò idem posse dici vinculum. *Licet usque ad tempora ista Quod cautum fuerat de Episcopis, expressum non fuerat de Electis, propter expressam tamen similitudinem, vel identitatem prorsus nemini poterat videri dubium subtiliter inventi, cum idem Judicium de similibus sit habendum.*

Regula hæc usurpatur in reservatione translationis Episcoporum Electorum ad Pontificem ejusve Sedem, & videtur contraria Textibus, quibuscum hæc comparatur; hæc enim reservatio translationis Episcoporum ad Pontificem, videtur odiosa, cum non sit alterius conditionis, quàm cæteræ reservationes, illæ autem inter odia collocantur; quia per eas restringitur Potestas ordinaria, quæ favorabilis est.

Textus conferendi sunt 1. REG. XV. de R. J. in VI. *Odiâ restringi convenit.* 2. REG. XXX. *ibid.* In *Obscuris minimum est sequendum.* 3. REG. XLIX. In *pænis benignior est interpretatio facienda.* 4. Cap. 18. de *Sent. Excom.* in VI. quod dicit *Irregularitatem admittendam non esse nisi in Casibus expressis.* 5. Cap. 1. & 2. de *Filiis Presb.* in VI. quæ docent *restringendas esse dispensationes velut res odiosas.* Idem est de omnibus Textibus qui docent, *Privilegia in præjudicium alicujus concessa, restringenda esse ad casus expressos in Privilegio.* Idem esse debet de omnibus Textibus, quibus probatum fuit in *Tractatu de Censuris & Irregularitate*, ratiocinationem à pari in neutro Argumento admitti, & quod amplius est, nec ratiocinium à majori.

Illâ repugnantia speciosa saltem jam patefactâ, ad eam tollendam supponendum est, Pontificem putavisse, Reservationem translationis ad Sedem Apostolicam, esse Prærogativam ipsi à Jure Communi tributam, eamque spectavisse ut genuinam consecutionem Primatus, qui à Jure Communi nascitur: hæc opinione imbutus judicavit, eam reservationem esse cum favore accipiendam, itaque cum favore ampliari æquum sit, juxta Regulam *favores convenit ampliari*, oportuit in causâ, de qua loquebatur, à casu expresso in jure, protendere ad casum non expressum, facultatem Sedi Apostolicæ adscriptam; persuasum igitur habens Pontifex translationem Episcoporum Consecratorum ad se pertinere, idque à Canonibus expressè definiti, conclusit, illam reservationem etiam Episcopos solum Electos comprehendere, quia in rebus favorabilibus idem

Tom. I.

de similibus ferendum judicium. Consequentia hæc non peccat, si vera sint illius Principia; sed aliud erit in sententia eorum, qui putant reservationem translationis Episcoporum ad Pontificem, à Jure merè Canonico profectam esse, eamque nondum satis attente INNOCENTII III. fuisse roboratam; nam ex illâ opinione sequitur, jus Episcopos transferendi pertinere ex Jure Communi ad Synodum Provinciam, vel ad Metropolitanos, qui illo usi sunt, X. aut XI. prioribus Ecclesiæ Sæculis, ut probat Thomassinus. *Lib. 1. singularum trium Priorum Partium sui Operis DE DISCIPLINA.*

Ex Privilegio per Canones Pontificibus concessio, nata est hæc reservatio & juxta hoc inter odia potest illa numerari, & proinde ratiocinium à pari circa eam potest non admitti, sed stare licet juri expresso. Nulla est igitur repugnantia, nisi juxta hanc sententiam Pontifici improbatam, qui secundum suam opinionem ratiocinium à pari usurpavit, in reservatione translationis Episcoporum in gratiam suæ Sedis: prædicta ergo ejus accommodatio juxta ejus principia intelligenda est.

Purgari potest illa accommodatio, supponendo, illud Privilegium Juri fuisse insertum, atque ejusmodi Privilegia Juris Communis esse Partem, & propter hanc rationem cum favore esse accipienda, sicut ipsum Jus Commune: tale est Privilegium Carnem comedendi Die Natali Domini, licet Abstinentiæ Die contingat: fortè opportuniùs dici potest, INNOCENTII III. tempore, Jure Communi solum Pontificem Episcopos transtulisse.

SECTIO IX.

Multi Canones definiunt, standum esse Posterioribus, si hi cum Prioribus pugnent; Unus occurrit, qui dicit in illo casu standum esse antiquiori; Quâ viâ conciliare potest hic cum cæteris?

Hic postremus Canon est C. II. CAUS. XXXIII. QUÆST. II. §. 1. desumptus ex Præfatione Libri de summo bono ad Episcopum Massonem inscripti, qui sic concipitur, *Quotiescùmque in gestis Conciliorum discors sententia invenitur, illius sententia magis teneatur cujus antiquior aut potior extat autoritas.* Si vetustior autoritas est præferenda, falsum ergo, novitios Canones esse anterioribus anteponeudos.

Faciliùs intelligetur illa repugnantia speciosa saltem relatis Textibus posterioris generis, quos subjicio.

GRATIANUS DIST. XXIX. cap. 1. & 2. pro principio asserit, componendos esse Canones contrarios ex tempore, quo confecti sunt, & laudat duos Canones, qui hoc disertè docent. Unus est S. ISIDORI HISPALENSIS, alter S. GREGORII. Porro conciliatio ex tempore quæsitâ, fit potissimum dicendo, posteriorem vincere priorem, ut probant Textus expressi Cap. 1. de *Cognatione Spirituali*: ALEXANDER III. repertis Canonibus pugnantibus circa Quæstionem, utrum Cognatio Spirituality complectatur Liberos post compaternitatem natos, aliis dicentibus, eos comprehendere, aliis, non comprehendere; definit, standum esse Posterioribus. *Licet primus Canon exinde editus natos post compaternitatem ad invicem copulari prohibeat, alter tamen Canon Posterior editus primum corrigere, tum relatâ dispositione hujus Canonis concludit, Unde nobis videtur, ut secundum Posteriorem observari debeat.*

Cap. 1. de *Constit.* in VI. disertius loquitur in ipsa Argumenti sede, nam duo Constitutionum genera distinguuntur, quarum aliæ continent Jus Commune, aliæ Jus Singulare & Speciale. v. g. Statuta quorundam Collegiorum, ac statuitur, quod ubi Summus Pontifex Constitutionem novam condit veteri

d 3

con.